

langesid põlvili ja pallusid lubba, pühha sõawäe kasa minna. Surem ossa teised piiskoppid ja palju ilmlikud wallitsejad teggid nisammoti. Nemad õmblesid kõik, pühha aua rändajate kombet möda, ühhe puñase ristri oma parrema õlla peale tõutatut ettemõtmise tunnistähheks. Wäggen krahw Raimund, Toulouse linnast, satis sõaumid, kudda teina jubba sure ulga rüütlitega pühha sõa wasto walmistatud olli, mis peale weel enam sõamehhi ristri tähte wõttis. Sedda iggatssemist, et paapst isse sõa wäe pealikuks tulles, ei wõtnud Urban täita, waid nimetas wagga, õiglase piiskoppi Udemari oma asemel üllemaks waimolikuks wäe pealikuks.

Selle peale reisis paapst Prantsuse maal ümber, kihhutas isse tagga, mis läbbi pühha sõameeste ulk pääw päwalt enam kossus. Teised waimolikud ja ilmlikud issandad, kes Klermontis ristri tähte õllale wõtnud, püüdsid iggamees oma koddu sedda asja laiale lahjutada, ja oma waimustust teistele jäggada. Iggaüks näggi imetähhesi taewa külles, mis Jumala tahtmist tõttelikult kulutasid. Üks tulline te, nõnda rägitaakse, läks üllewal taewa siñisest läbbi omniko pole, ja nattule aega iljemine paistis pool taewast werri puñane. Üks preester olli taewa külles mõeka, teine suurt sõawägge näinud, üks kolmas: kaks tullist rüütlid teine teisega taplemas, ja ristitähhega ehhitut sõamehhe wõitu samas; jah, tõsteti ka juttu üllesse, et üks endine suur kuningas furnutest tõusnud, sõa wäe pealikuks pididi assuma. —

Üks kurri tõbbi, mis rahwa kessel sel aeal liikumas olli, nimetati pühha tullufeseks, ja peti jumalikuks nuhtluseks aeatiwitamise pärrast.

Essiane suur ning laialine liikumine, mis nüüd Europas allustas, wältas liggi kaks sadda aastat; Saksa maalt ja Prantsuse maalt, Inglis-, Italia- maalt ja külmailt pühja mailt läksid sõa-wäed sõa-wäggede järrel Omniko male, ja arwatakse et liggi seitse miljoni inimesi seal Europast Asia läks. Kõigile ristisõitjatele (nõnda nimetati neid pühha sõa-mehhi) tõutati täieliku pattude andeks andmist, ja kessel palju rahha ning warra mahha jäi, nende oma lubbas kirriko wallitsus täielikult oida kunni perremehhed taggasi jõudsid; järrele jänud leskede ja waeste laste eest lubbati isjaliku oost kanda. Nisuggused waimolikud lubbatused said sure ulgale troostiks, ja kedda tõutatut taewa palga lotus ei jõudnud waimustada, neid kihhutas ahnuse imo tagga, Omniko maalt rikkast naudi sada. Palju pärris tallorahwast, kessel wagga kibbe ellamine olli, wõttis rõemuga ristri tähte õllale, mis läbbi nad õlpsamat põlwe lootsid sada. Suur ulk läks naise ja lapse ja kõige ellamise warraga tele.

Essimene ristisõit. (1096 kuni 1099.)

Essiosalt, kus ristisõitmise kihhin tõusis ja kõik õhtopoolsed maad sõa wasto walmistasid, jäi Saksa- ma liikumata, sest et keiser ja paapst teine teisega riidlesid. Surem ossa essimesi ristisõitjaid tulli Italia